

La Femosa

Núm. 166

ARTESA DE LLEIDA setembre-octubre 1966

Revista d'opinió i informació local

Edita l'Agrupació Cultural
La Femosa,
carrer dels Gallarts, 7.
25150. Artesa de Lleida.

*

Aquesta
publicació local
rep el suport de:

Generalitat de
Catalunya
(Dept. de Cultura).

Diputació de
Lleida
(Institut d'Estudis
Ilerdencs).

Ajuntament
d'Artesa de Lleida.

Els articles que apareixen a
les planes de **La Femosa**
reflecteixen únicament
l'opinió de llurs signants.

2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

Estem contents. Per la Festa major d'enguany, com tots sabeu, es va fer la presentació d'un altre llibre artesenc. En aquest cas era **Sant Ramon d'Artesa de Lleida, una ermita del segle XVIII**, de Josefina París i Mor. Estem contents perquè l'aparició d'un nou llibre és sempre motiu de satisfacció. Però si hem de ser sincers, l'aparició d'aquest llibre, en la manera que ha aparegut, ens ha deixat dolguts i preocupats.

Des de l'agrupació Cultural «La Femosa», fa cosa de tres anys (érem al desembre del 1993) vam impulsar la creació d'una col·lecció de llibres amb el títol genèric d'Artesa de Lleida, amb el propòsit que, dins d'aquesta col·lecció (amb els subtítols que calguessin), hi anessin sortint tota mena de llibres sobre coses del nostre poble. El primer llibre aparegut fou: **Aspectes Culturals** de Felip Gallart i Fernández, el segon **Fauna (Peixos, amfibis, rèptils, ocells i mamífers)** de Xavier Aixalà. El tercer llibre, naturalment, ens hauria agradat que hagués estat aquest sobre l'Ermita de Sant Ramon, però, per una decisió política, inexcusable de l'actual Consistori, ha aparegut fora d'aquesta col·lecció.

Ens pensàvem que tot el que fa referència a Artesa era de tots els artesencs, indistintament si eren simpatitzant del Partit Popular (que és el que ara mana al nostre Ajuntament) o d'una altra formació política. Pel que hem vist, sembla que això no és així, ja que tot el que s'havia començat amb el suport de l'Ajuntament de l'Entesa Artesenca (coalició independent que havia governat fins ara a Casa de la Vila), sembla que es vulgui ignorar. Quan, des de «la Femosa» vam treballar per encetar la col·lecció de llibres esmentada, ja teníem ben present que, per tirar-la endavant, havíem de comptar sempre amb el suport econòmic del Consistori i que, aquest, amb els anys aniria canviant de color o de sigles, però això, per nosaltres, no tenia cap més importància que la puntual. La col·lecció era (és) una pretensiosa i molt seriosa aportació a la cultura d'Artesa de Lleida, al marge de qualsevol intencionalitat política.

Aquesta negativa de l'Alcalde, senyor Ramon Gallart, i Mesalles de voler que el llibre de la Josefina París (que ha sufragat l'Ajuntament) no formés part de la col·lecció La Femosa, ens ha dolgut en el més profund dels nostres sentiments i això tant com artesencs que som, com a persones vinculades a una entitat que fa prop de trenta anys que treballa al servei de la cultura del nostre poble.

Sí que estem content, (ho diem de cor) per l'aparició del llibre **Sant Ramon d'Artesa de Lleida, una ermita del segle XVIII** pel que això té de positiu, però, per la discriminació que això representa davant el nostre esforç, volem manifestar públicament els nostre disgust.

LA FEMOSA CUINA

BRÒQUIL A LA ROSA

Ingredients

1 bròquil
2 clares d'ou
2 cullerades de mainosa
50 grs. de fomatge rallat

Per la salsa:

1/4 kg. de tomata
Una cullerada de farina
Una cullerada de mantega
1 pessic de sucre
Una pastilla d"avecrem"

El bròquil es neteja i es fa bullir amb una mica de sal. Quan es cuit es passa per l'aigua freda perquè no es torni negre i es posa en una plata de forn.

A part passarem els ingredients de la salsa pel "minipimer", ho posarem a la paella a fregir fins que espessi, després la tirarem damunt el bròquil. Damunt de la salsa hi posarem les clares muntades a punt de neu que s'hi haurà barrejat la maionesa. Finalment el fomatge ratllat i col.locarem la plata al forn a gratinar.

CREMA MAIZENA

Ingredients

4 rovells d'ou
4 cullerades rases de farina "maizena"
4 cullerades plenes de sucre
3/4 de l. de llet

En una cassola es posa el sucre juntament amb els rovells. Es va remenant fins que estigui el sucre desfet. Després se li tira la farina sense deixar de remenar. Se li afegeix la llet a poc a poc. Després es posa al foc flux i anirem remenant fins que espessi.

Es treu del foc, es deixa refredar i, damunt, se li posa sucre cremat.

ÍNDEX

PÒRTIC	3
LA FEMOSA CUINA	4
NOTES I NOTÍCIES	6
QUAN NO HI HA VOLUNTAT POLÍTICA	11
	<i>Per Pere Arnau</i>
LA TIMONEDA D'ALFÉS	13
	<i>Per Alternativa Ecologista d'Artesa de Lleida</i>
MOTS ENCREUATS	14
	<i>Per M. N.</i>
UN ACLARIMENT SOBRE EL LLIBRE DE SANT RAMON	15
	<i>Per Ramon Serra</i>
DECEBUTS I CANSATS	16
	<i>Per Alternativa Ecologista d'Artesa de Lleida</i>
MUSEU LOCAL ARQUEOLÒGIC	18
	<i>Per A. Costafreda</i>
NOTES D'HISTÒRIA D'ARTESA	20
	<i>Per Josep Gallart i Fernández</i>
FOLKLORE ARTESENC	24
	<i>Per A. C.</i>

PORTADA: Festa Major, concurs de bitlles

NOTES I NOTÍCIES

FESTA MAJOR 96

(28 d'agost a 1 de setembre)

Durant gairebé cinc dies, es va celebrar la Festa Major de la nostra vila, la qual va comptar amb actes variats i diferents per tots els gustos i edats. Els balls de tarda i nit, la ballada de sardanes, el futbol, les bitlles, els grups d'animació infantil, teatres, cucanyes, exhibicions de patinatge i aeròbic.... foren algunes de les actuacions que integraren el programa d'actes de la Festa.

Enguany es va decidir suprimir del programa de festes la transcanal, que consistia en una baixada en barques i altres artilugis pel Canal Auxiliar d'Urgell. Aquest fet va comportar que el dia de celebració de la revetlla de Sant Jaume, uns quants joves, varen muntar una paradeta per tal de recollir signatures per recuperar la transcanal.

Tot i que potser amb una mica menys de participació, la Festa Major d'Artesa conserva la seva popularitat, i fou un any més, punt de trobada i diversió d'artesencs i artesenques, familiars i amistsats.

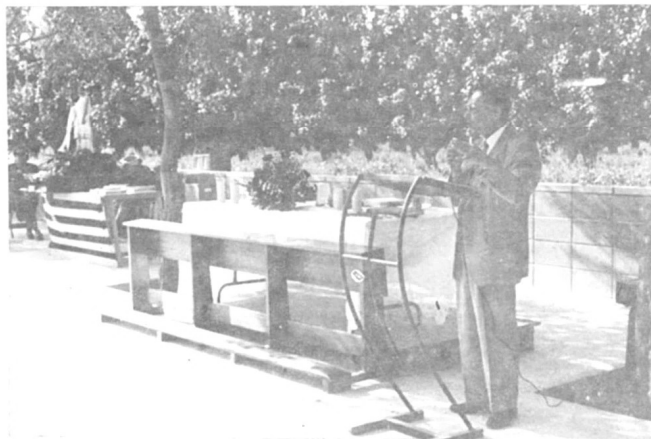

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE SOBRE LA HISTORIA DE SANT RAMON

El dia 31 d'agost, Sant Ramon, Festa Major de la nostra Vila, va tenir lloc la presentació del llibre de la història de Sant Ramon, escrit per l'artesenca Josefina París i Mor, (de cal Fernando). L'acte va celebrar-se en el recinte de l'ermita de Sant Ramon i hi varen assistir els historiadors Carme Torres i Romà Sol.

El llibre que dur el nom de «**Sant Ramon d'Artesa de Lleida. Una ermita del segle XVIII**», ha estat distribuït gratuïtament per l'Ajuntament d'Artesa de Lleida a raó d'un exemplar per cada una de les famílies empadronades a Artesa.

Les despeses d'impressió del llibre compten amb una subvenció de la Diputació Provincial de Lleida.

DIADA NACIONAL DE CATALUNYA

(11-09-96)

Per commemorar aquesta data els artesencs i artesenques ens apleguem al Passeig de Sant Ramon amb el tradicional concurs de cassoles de tros.

L'Ajuntament com cada any encarrega al Venanci la realització d'una cassola gegant, per tots aquells que vulguin anar a dinar sense haver de treballar. Un total de 23 cassoles de fang van participar en el concurs.

El lliurament de premis va fer-se al vespre, a la cantada d'havaneres que la Coral "La Primavera" d'Artesa de Lleida ens va oferir. No hi va mancar el rom cremat que amb tan encert sap fer el Carlets.

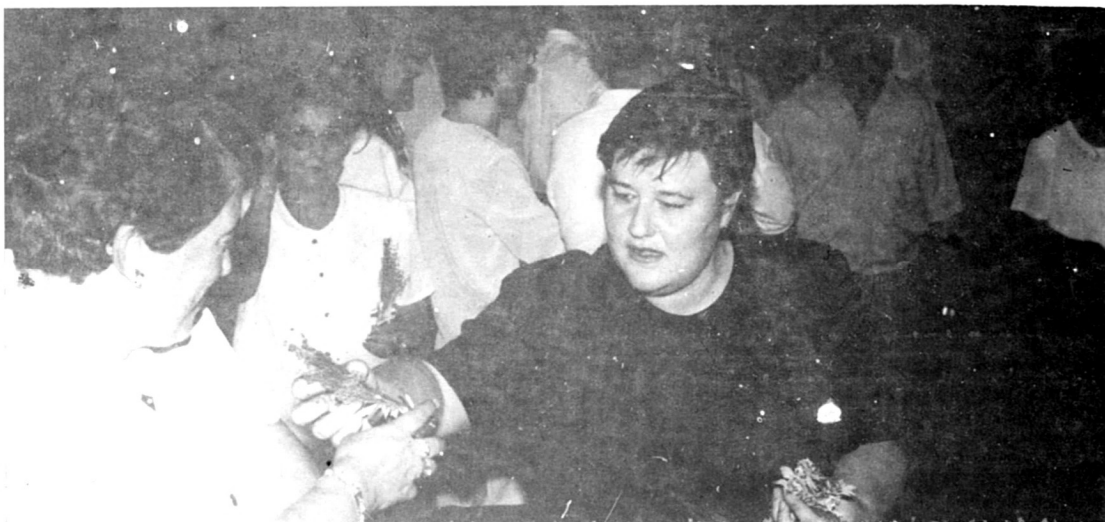
FESTES LOCALS PER A 1997

El Ple de l'Ajuntament del dia 27 de setembre de 1996, va acordar fixar les festes locals, que són retribuïdes i no recuperables, per a 1997 en els dies 17 de gener (sant Antoni) i 15 de maig (sant Isidre). L'acord fou adoptat amb el vot a favor de tots els regidors menys els regidors del grup d'Esquerra Republicana que varen votar en contra.

LLAR D'INFANTS MUNICIPAL

El Ple de l'Ajuntament del dia 27 de setembre va acordar per unanimitat demanar al Departament d'Ensenyament l'autorització i signatura d'un conveni per tal de destinar una aula del col·legi públic a educació infantil de primer cicle.

ANIVERSARI DE L'ASSOCIACIÓ DE DONES

El dia 29 de setembre L'Associació de Dones va celebrar el tercer aniversari de la seva constitució. Els actes varen consistir en un esmorzar de germanor, seguit d'una reunió on es van canviar algunes membres de la Junta i on es va exposar les activitats que es durien a terme al llarg del proper any 96-97.

A la tarda es va fer ball per a tothom, i es va repartir coca i xocolata.

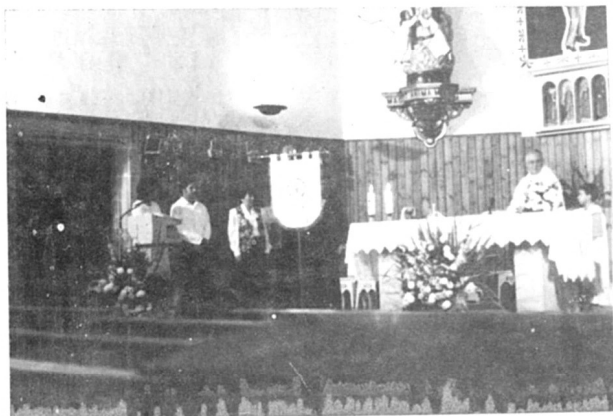

CURSOS PER A LA PAGESIA

A mitjans d'octubre s'han iniciat a les escoles uns cursos adreçats als pagesos i pageses. Un ha estat organitzat per l'Àrea de Defensa Vegetal de la Comasala i l'altre per l'Associació de Dones.

PRESENTACIÓ DE L'ESTENDARD DE LA CORAL LA PRIMAVERA

(27-10-96)

La Coral La Primavera d'Artesa de Lleida, va presentar oficialment el seu estendard el dia 27 d'octubre. Per commemorar aquesta diada es va fer una trobada amb dues corals més, la Palometa de Puigverd de Lleida i Grangenc de la Granja d'Escarp.

Els actes foren:

A les 12 del migdia Missa Major i benedicció de l'estendard

A la 1 assaig de les corals

A les 2 dinar de germanor de les corals a l'escola.

A les 6 de la tarda concert a càrrec de les tres corals al'església parroquial.

L'acte va comptar amb la presència del president del Consell Comarcal del Segrià..., Sr. Teixidó. La confecció de l'estendard ha estat possible gràcies a la subvenció atorgada pel Consell comarcal del Segrià... i la Diputació de Lleida.

(Foto C. Carrera)

CASTANYOT 96

(31 d'octubre de 1996)

Sota aquest nom l'Associació de Joves d'Artesa de Lleida ha organitzat per segon any consecutiu la festa de la Castanyada que té lloc la vigília de Tots Sants.

A la festa, que incloïa el sopar i ball fins a la matinada s'hi varen apuntar uns 100 joves. Cal dir que després del sopar es van obrir les portes i a la festa s'hi van sumar altres colles de joves.

El conjunt EBANO'S va posar la nota musical, i per si tot això fos poc, una discoteca mòbil va acabar d'arrodonir la festassa.

El dia de Tots Sants, es va organitzar a la Llar de Jubilats la 2a. castanyada amb un berenar de germanor.

També durant aquests dies pròxims a Tots Sants, la quitxalla de vuitè del col·legi van vendre castanyes torrades a la Plaça Major, per tal de recordar les velles i tradicionals castanyeres i a més a més recollir algun dret per la seva excursió de fi de curs.

XERRADA SOBRE MALALTIES CEREBRALS DEGENERATIVES

(5-11-96)

TV3 Televisió de Catalunya, ja fa uns quants anys que a mitjans de desembre organitza unes maratons per tal de recollir diners per destinar-los a la investigació, curació i tractament de certes malalties.

Enguany la marató es farà el dia 14 de desembre, i el tema al qual es dedica, és les malalties cerebrals degeneratives, entre les quals i com a més popular hi ha l'Alzheimer.

Per tal d'incentivar i informar la població catalana, la Direcció General d'Acció cívica del Departament de Benestar social col·labora en la

seva promoció per mitjà... d'una sèrie de conferències que s'ofereixen gratuïtament. Per aquests motius el Claustre de professors de l'escola i l'Associació de Pares d'alumnes van creure adient demanar que es fes una conferència sobre aquest tema als nens i nenes de l'escola que va ser acceptada i concedida per la Direcció General d'Acció Cívica. Alhora es va creure adient aprofitar el desplaçament de les conferenciants, la metgessa Rosa Orta i la psicòloga Olga Gelonch, i fer extensiva la xerrada a tots els veïns i veïnes.

QUAN NO HI HA VOLUNTAT POLÍTICA

No sóc soci de l'Alternativa Ecologista d'Artesa perquè no m'agraden algunes coses del seu tarannà, però sí que he seguit de prop i amb interès algunes de les tasques que han desenvolupat. Per exemple, tot el que fa referència a la recollida selectiva de materials per a ser reciclats i, sobretot, en la seva actuació per fer possible que l'Ajuntament d'Artesa posés fil a l'agulla per a la construcció de la **Planta de Compostatge** la qual havia de permetre al nostre poble ser el primer o un dels primers del país en aprofitar les deixalles domèstiques que es poden podrir per a convertir-les en adob orgànic. Tot un repte!

Si la idea era tan bona i la Planta ja començava a funcionar d'una manera experimental, però seguida i els artesencs en la seva majoria feien ja correctament i voluntàriament la separació dels distints materials per a ser reciclats o per a ser convertits en adob, semblava que qualsevol grup polític que entrés al govern de Casa de la Vila, seguiria fent mans i mànegues per a que aquest pretensions i innovador projecte tirés endavant. Malauradament no ha estat així. Al nou Consistori la Planta de Compostatge li fa més nosa que favor, és per això que (sense atrevir-se a tancar-la) no ha fet res per a potenciar-la, cregut, potser, que la criatura ja s'anirà morint sola per falta d'atenció.

Fa tot l'efecte que l'Ajuntament d'Artesa, governat ara per homes del P.P. amb el suport del regidor de C. i U. és més partidari d'allò de passar temps i criar pèl, o del que dia passa any empeny, abans de posar-se a treballar per a engrescar a tots els artesencs a posar-se d'una manera decidida a fer la separació de les diferents deixalles domèstiques per a convertir la **Planta de Compostatge** en un instrument rendible, potser no econò-

micament (almenys d'entrada) però sí per a fer créixer el sentiment que cal mantenir un respecte vers el nostre entorn natural.

Al meu modest parer, la **Planta de Compostatge** és l'instrument de cultura més eficaç de què disposem per fer avançar la nostre petita comunitat de poble cap a un futur millor. Hem de tenir present que el canvi de mentalitat que representa fer les coses com no les havíem fet mai; deixar de llençar d'una manera rutinària i desordenada tot allò que ens era sobrer o que ens feia nosa, per passar a seleccionar els materials per a la seva futura recuperació o transformació, és de cabdal importància. És com una mena de revolució que ens ha de portar a una societat més avançada, oberta i solidària i, per això mateix, més rica i plena.

Ja sabem de sempre que, en ser els primers en fer alguna cosa, té els seus desavantatges, ja que en no podem disposar de l'experiència dels altres correm el risc de no fer les coses tan bé com caldria, però això amb el temps es va corregint amb la pròpia experiència que és, de totes, la més estimulante.

Encara que a hores d'ara la Planta de Compostatge (després de més d'un any d'haver-se inaugurat) encara estigui en funcionament, no vol dir gran cosa; vol dir només que no està tancada i prou. Pel fet de no haver-hi dins el nostre Consistori la voluntat política de fer-la funcionar a ple rendiment, molta de la gent que en un començament si que feia la selecció de les seves deixalles domèstiques (per voluntat o convicció pròpia) se n'ha anat cansant i ha deixat de fer-la. Això és greu, ja que vol dir, a la llarga o a la curta, el final d'aquest projecte innovador en el qual molts artesencs ens hi havíem sentit engrescats pel que tenia (té) de positiu pel futur del nostre poble.

És evident que no tots els artesencs estan d'acord amb al Planta de compostatge i que n'hi ha, fins i tot que, d'una manera furibunda, hi estant completament en contra, però això és un fer lògic que acostuma a passar gairebé sempre que hi ha una manera nova de fer alguna cosa. Si tots plegats tinguéssim una mica de memòria col·lectiva ens hauríem de recordar el que va passar (dins l'opinió d'un bon sector d'artesencs) quan l'Ajuntament va decidir de llogar el primer escombriaire per passar a recollir la brossa de les nostres cases. Molta gent s'hi va posar en contra ja que llavors molts no en tenien necessitat (perquè encara estaven acostumats a llençar les seves deixalles al corral) i no entenien per què havien de pagar el rebut de la recollida de la brossa si ells no en feien ús. Recordem encara les protestes que hi va haver més tard quan, enlloc d'esperar cada veïna el pas del recollidor de la brossa per abocar, elles mateixes, el seu cubell a la carreta, es va decidir que les deixalles les possessin en un bosses i les deixessin al carrer que, l'escombriaire, ja les recolliria ell mateix. Tot això, és clar, suposava més despeses i la gent que tenia

temps disponible per esperar l'escombriaire, no volia pagar per aquells que volien la comoditat que els les recollissin. En tots aquest casos i en altres de semblants, sempre hi va haver la decisió política de tirar més endavant. Al cap de no gaire temps, ningú dels que protestava hauria volgut tornar endarrera. La decisió política va ser encertada.

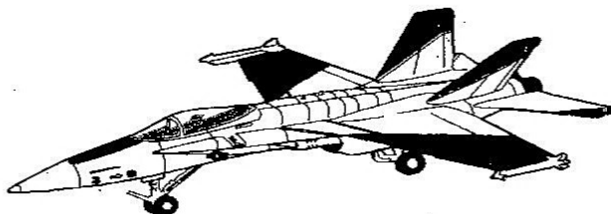
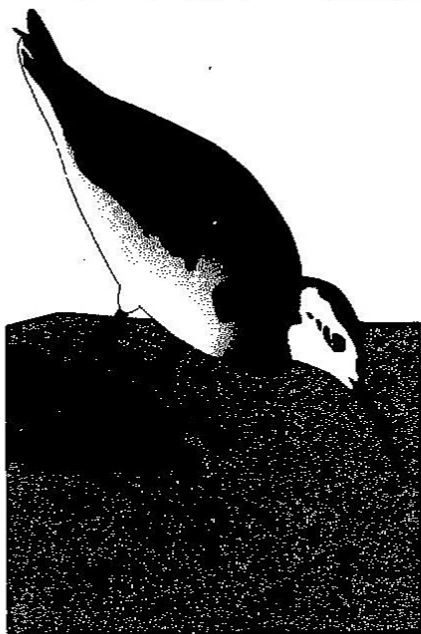
Si ara la voluntat dels nostres polítics fos la de potenciar la **Planta de Compostatge**, penso que no costaria gaire. N'hi hauria prou de tenir tots els veïns ben informat amb unes quantes circulars encoratjadores. No és qüestió d'aconseguir-ho tot d'una. És qüestió només de tenir la voluntat de tirar la cosa endavant sense cap mena de reticència.

La nostra societat treballa cada dia més i més per a fer possible d'aconseguir un futur més net, més digne per al nostres fills. Nosaltres des d'Artesa, reciclant tot el que es pugui reciclar i fent funcionar a ple rendiment la **Planta de Compostatge**, hi posarem el nostre granet de sorra. El futur és de tots. Guanyem-lo.

Pere Arnau

FESTA MAJOR: Exposició de treballs manuals

LA TIMONEDA D'ALFÈS

Quantes vegades haurà de recular la natura per deixar pas a projectes que es porten a terme a la impensada, sense tenir en compte les necessitats de l' hàbitat on s' instal·len?

Aquest és el cas de la timoneda d' Alfès. Quan es va fer l' aeròdrom d' Alfès la timoneda ja hi era. Hagués estat igual destinar-lo en un altre lloc en què l' impacte ambiental hagués estat menys agressiu, però com en tants i tants altres projectes no ho van tenir en consideració. La timoneda es va reduir i amb ella les possibilitats de vida dels animals que l' habitaven. Actualment volen ampliar l' aeròdrom. Aquest darrer impacte seria brutal per la timoneda i naturalment per la supervivència de la fauna que encara l' habita entre la qual es troba «l' alosa becuda» en perill d' extinció per tal com la timoneda és l' hàbitat natural de l' ocell.

La timoneda constitueix un espai natural de caire estèpic únic a Catalunya i on hi troben refugi un tipus de flora i fauna única que contribueixen a fer de Catalunya un país ric quant a biodiversitat. L' escassa superfície de la timoneda i la seva fragilitat, ja que està sotmesa a un clima rigorós, fa que qualsevol impacte, per petit que sigui, tingui una restitució molt lenta, i segons el tipus d' impacte la restitució és impossible. Creiem que la timoneda s' ha d' aprofitar amb criteris de sostenibilitat, on la taxa d' aprofitament dels seus recursos ha d' ésser la mateixa que la renovabilitat dels mateixos, es a dir s' ha d' aconseguir mantenir el seu valor patrimonial sense degradar-lo.

Hi ha qui considera que la timoneda es podria traslladar, però aquesta idea respon a la mateixa filosofia agressiva de què parlàvem al principi, és a dir sempre prevalen els criteris de les persones per damunt dels de la natura. Es, per tant, una filosofia poc respectuosa amb l' entorn que a la llarga ens està ocasionant més problemes que beneficis. Per una altra banda, ningú no assegura que la timoneda i la seva fauna puguin sobreviure en les mateixes condicions. Es una mica com traslladar un monument arquitectònic. Si és allí i no en un altre lloc és per unes causes que nosaltres no tenim per què posar en entredit, pertanyen a una història que no tenim cap dret de modificar. L' única sortida és el respecte i la conservació

Per altra banda el futur de l'aeròdrom en aquesta zona de boires (de vegades estem seixanta dies sense veure el sol, considerem que impossibilitaria l'activitat comercial. Per tant no passaria de ser un club d'esbarjo per a un grup molt concret i "solvent" de persones.

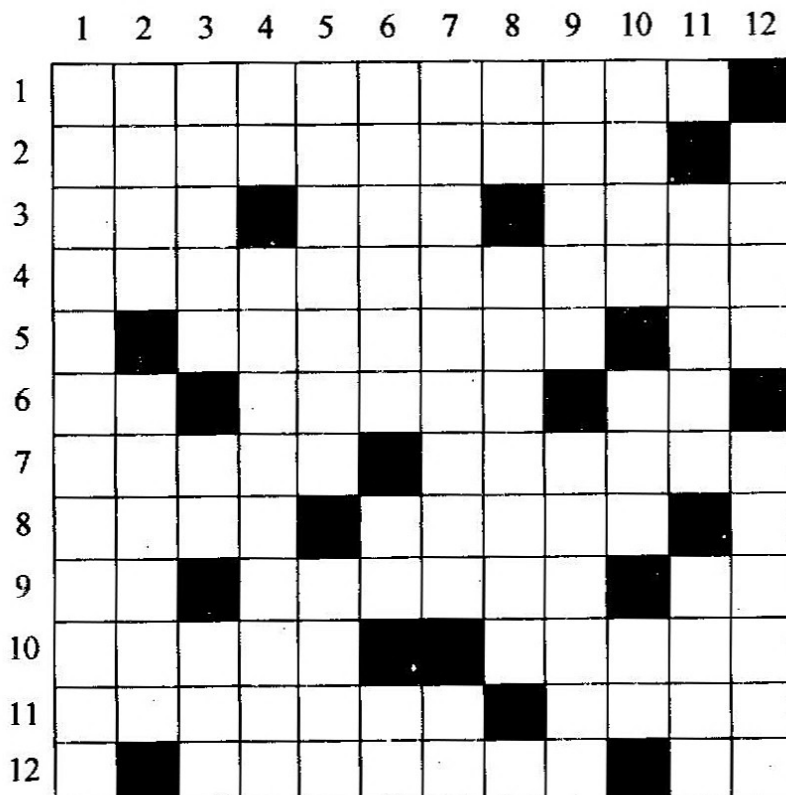
No estem en contra de l' evolució, ni de la tècnica, el que cal és que aquesta sigui desenvolupada amb criteris de sostenibilitat. Es a dir que produeixi el mínim impacte ambiental possible, i si el produeix, que es preocupi de recabalar-lo.

No estem en contra de l' aeròdrom, però si s' ha de fer més gran que es faci en un altre lloc. Es l' única solució per salvar la timoneda.

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. Dinastia anglesa que regnà del segle XII al XV. 2. Carregues de nou. Vocal. 3. Fàstic, repugnància. Institut de Recerques naturals. Al revés, (... Walesa), premi Nobel de la pau el 1983. 4. Tot seguit, personatge de còmic nord-americà. 5. La tercera. Que fa referència a alguna cosa. Dues vocals. 6. Lletra grega matemàtica. Mar de les Antilles. Assemblea Nacional. 7. Al revés, lligui els rissos de la vela. Conegui. 8. Estrip, esguinç. Al revés, substància sòlida mesclada amb aigua. Consonant. 9. Vocal repetida. Relatiu als inques. Símbol de l'argó. 10. Pedestal, peanya. Mena d'oca de coll llarg. 11. Cop d'aire en tirar l'alè. Nois petits. 12. Consonant. Miquel (1862-1934) pintor, autor del palau Maricel, un dels creadors del Poble Espanyol. La nota "do" d'abans.

VERTICALS

1. Faràs anar impetuosament, apressaràs. 2. Riu d'Austria afluent del Danubi. Enemic dels palestins. 3. Al revés, grata, frega. Repetit, cognom d'un dels fundadors del BOC, conseller de la Generalitat i que morí assassinat. Extremitat. 4. Símbol del sodi. Receptiu, lloc destinat per a rebre quelcom. 5. Batre amb el trill. Fer un nus o nusos. 6. Afluixar o fer baixar les veles. Al revés, gos o també nom de consonant. Prefix que denota dues vegades. 7. Persona que estudia la genètica. Contracció. 8. Al revés, nom de consonant. Dibàsic. Consonant. 9. Plític indi (1889-1964) cap de govern i col.laborador de Gandhi. Al, actor de cinema nord-americà. 10. Escon, acta de diputat. Ateneu Independentista de Ponent. També GI. 11. Consonant. Malaltia del moll de l'os que porta el nom del seu descobridor. Que s'esdevé cada any, anual. 12. Cúbit, os del braç. Pena de privació de llibertat.

{ Solucions a la pàgina 23 }

UN ACLARIMENT SOBRE EL LLIBRE DE

SANT RAMON

Després de l'aparició del llibre Sant Ramon d'Artesa de Lleida, una ermita del segle XVIII, m'han arribat a l'oïda algunes veus que m'acusen (potser no és ben bé aquesta la paraula) de no haver deixat a l'autora més fotografies per il·lustrar el seu llibre. Jo, de fet no n'hi deixat cap, les fetes per mi que apareixen al llibre són unes que em va encomanar l'Ajuntament i, per tant, és l'Ajuntament el que les hi va deixar reproduir.

Des que vaig començar a fer fotografies, he tingut, olt clar que, aquestes, al pas del temps, serien un document important per a veure amb imatges, l'evolució del nostre poble (en aquest cas el de l'entorn de l'ermita de Sant Ramon) i per aquest efecte, les guardo gelosament a l'Arxiu de la Femosa. Mai no m'he negat de deixar fotografies a ningú i menys si eren per il·lustrar un llibre. El que ha passat en aquest cas, és el següent:

Primer que tot he de dir que a mi, directament, l'autora del llibre esmentat no me n'ha demanat cap, sí, però que me n'ha demanat a través de terceres persones. La meua resposta sempre va estar la mateixa: Jo necessitava 15 dies de coll per a poder-les aplegar totes i posar-les a la seva disposició per a que en fes la tria que li convingués (hem de recordar que això s'esqueia dins la primera quinzena d'agost, en plena recol·lecció de la pera que, a mi, em tenia tot el temps ocupat), però segons semblava, les fotografies les necessitava tan urgentment que l'autora les va desestimar.

Si un llibre d'aquestes característiques la seva eleboració requereix mesos i fins i tot anys, penso que a a no li venien de 15 dies. En tot cas, ja hauria pogut demanar-me-les unes quantes setmanes abans. En tot a xò, però, allí on m'he sentit més ferit en el meu amor propi, ha estat que la Maria del Carme (o Josefina) París no me les hagués demanat a mi personalment encara que només hagués estat per a complaure el meu ego.

Segurament que sóc jo el que més lamenta que el llibre de Sant Ramon d'Artesa de Lleida no estigui més ben il·lustrat amb fotografies que testimonien gràficament tots els canvis que en aquests darrers anys s'hi han produït, però com ja he dit i repeteixo, no ha estat per cap voluntat, per la meua part, de fer la guitza a l'autora, sinó pel fet que les coses han anat de la manera que acabo d'explicar.

Ramon Serra

FESTA MAJOR: Ballada de sardanes

DECEBUTS

I

CANSATS

Aquestes són les paraules que millor reflecteixen el nostre estat d'ànim a hores d'ara. Molts cops al llarg d'aquest camí costerut que ens portava a defensar unes conviccions i un projecte sabíem quin piú tocar, encara que fes mal so. Ara malgrat la situació aparentment falaguera que estem vivint (com ja es va notificar a l'assemblea de poble del març del 96, el consistori estava «a punt» de signar un acord amb Medi ambient, el consell comarcal i l'Ajuntament de Lleida, per fer de la planta de compostatge d'Artesa una experiència pilot amb tota una sèrie de nous equipaments: maquinària, personal... abans no comencés a funcionar el nou abocador controlat i la planta de compostatge comarcal a Sarroca de Lleida), dèiem però, que aquesta situació aparentment falaguera, no ens porta a cap més altre camí que al desencís per una sèrie de raons.

1-Perquè entre les promeses i l'execució està passant un temps excessiu sense saber-ne la causa que ho motiva.

2-Perquè no es té cura ni tan sols de l'actual planta de compostatge., l'estat de la qual és lamentable.

3-Perquè no s'acaba de clausurar l'actual abocador que tenim a Artesa.

4-Perquè si no hi ha acció, la gent es desmotiva i acaba per abandonar la tasca que l'havia engrescat.

5-Perquè amb aquesta actitud de deixadesa s'està perdent la feina feta durant tants anys, la qual cosa vol dir involucionar en comptes de tirar endavant.

Sabem que, hi ha unes responsabilitats que són competència directa de l'actual consistori municipal, però per què el desitjat acord no se signa?

Si analitzem el Departament de Medi Ambient sabem que els pressupostos es van retallar, que es va canviar el conseller -com ja comentàvem en un altre article, però el cert és que hi ha hagut contactes posteriors a tots aquests esdeveniments, la qual cosa ens ha fet suposar que tot tira endavant.

El consell comarcal, el qual presideix des de fa temps el Sr. Teixidó, no ha vist mai amb bons ulls les activitats que s'han fet a Artesa. Ells estarien més d'acord de construir una incineradora, segons ens han comentat en més d'una entrevista estèril que hi hem mantingut. ; sort que la Generalitat -que en aquest sentit sap el que es fa - no hi està d'acord, pel possible impacte ambiental de cara a l'agricultura etc.

Pel que fa a l'Ajuntament de Lleida, va signar fa poc- uns dos mesos- amb I.C-Els Verds, un acord en què, entre altres punts, recolzaria la recollida selectiva i el compostatge dels residus orgànics (de fet no es podia fer altra cosa perquè la llei de residus va per aquest camí i els ajuntaments només han de complir la llei.).

Ens agradaria que algú parlés clar i ens fes saber la causa, el motiu d'aquesta immobilitat.

Amb qui o contra qui cal heure-se-les a hores d' ara?

El que tenim clar, i ens preocupa, és que si projectes com aquest s' aturen i per contra hi ha altres activitats que treballen acceleradament en sentit contrari: tala indiscriminada arbres a les selves, desaparició constant d' espècies d' animals i plantes, índex de contaminació cada cop més alt, atur, superpoblació i guerres... Es a dir si predomina la filosofia de la violència per damunt de la filosofia de la pau i el respecte i aquí i entra de ple d' ecologisme, la qualitat de vida del planeta i la seva supervivència estan clarament amenaçades.

Moriran els projectes alternatius per una comoditat malentesa i un consumerisme alienant i/o per entrebancs polítics. I amb ells morirem una mica tots. Uns des de la rebel.lia impotent, altres des de la ignorància i uns quants des del cinisme i la irresponsabilitat Hi ha ùna dita que diu « *El moviment es demostra caminant* » N' hi ha que caminen encara que s' entrebanquin. N' hi ha que posen pals a les rodes. **On estàs tu?**

«Alternativa ecologista d' Artesa deLleida».

«La natura no és una font inexhaurible de recursos preservar-la és cosa de tots».

FESTA MAJOR: Concurs de "butifarra"

MUSEU LOCAL

ARQUEOLÒGIC

UNA HISTÒRIA PERSONAL (3)

Els mesos que van seguir a la inauguració del Museu, van ser, per tots nosaltres, com de festa major. Les visites i les felicitacions no paraven i ensem, diferents arqueòlegs (Junyent, Cura, Sanahuja) van venir a estudiar materials del poblat de Margalef, que en breu serien publicats en les prestigioses revistes especialitzades com «Ampúries» de la Diputació de Barcelona i «Pyrinae» de la Universitat de Barcelona. El Museu d'Artesa, pels seus bons materials, començava a ser conegut tant pels aficionats com pels professionals de l'arqueologia d'arreu de Catalunya. Per la nostra part continuàvem fent recerques i descobrint nous poblats, dins l'eufòria d'aquells moments.

Paral·lelament a tot això, a Lleida, tant a «Bellas Artes» com dins de l'I.E.I. hi havia malestar perquè l'obertura del Museu d'Artesa, muntat d'amagat i presentat oficialment com un fet consumat, els havia fet un gol que ells no podien permetre. Després de la sorpresa d'aquella realitat, es van posar a moure els fils necessaris, en els estaments oficials, per emportar-se cap a Lleida totes les peces del Museu d'Artesa. Segons després vam saber, les seves diligències havien arribat a bon port i, per això, la requisició dels materials arqueològics del Museu d'Artesa era un fet ja gairebé imminent.

Nosaltres, que vivíem d'esquena a aquesta realitat, pensant-nos que el Museu estava ja ben consolidat, ens en vam assabentar gràcies a la filtració que, confidencialment, en va fer el doctor Fernando Boneu, «Consejero Provincial de Bellas Artes». La cosa va anar així:

El dijous 11 de maig del 1972 (festa de l'Ascensió), vam descobrir les pintures rupestres d'Alfés. D'un començament, aquest descobriment,

el volíem mantenir en silenci, però per por que fossin descobertes per altra gent (ja que nosaltres volíem tenir la paternitat de la troballa), vam anar a parlar amb el senyor Boneu, a casa seva, i li ho vam comunicar. L'home ens va atendre amablement i vam estar xerrant una llarga estona. Quan ja ens acomiadàvem en va dir: «Què fa molt temps que no heu estat al Museu de l'I.E.I.?», «no hi heu vist unes vitrines noves (però buides) que hi ha instal·lades?», «doncs són per encabir-hi els materials que teniu a Artesa!». Ens vam quedar de pedra, i aquella nit no sé si vam poder dormir.

A l'endemà, a més a més de parlar amb el senyor Alcalde del que passava, ens vam posar a cercar (d'una manera gairebé infantívola) un lloc idoni on, en cas de complir-se la maltempada, poguéssim amagar tots els materials arqueològics perquè ningú els trobés: les voltes de l'Església, els salrasos de les escoles i a la teulada de l'ermita de sant Ramon van ser alguns dels llocs triats. Al cap de pocs dies d'això, va venir una parella de guàrdies civils de Juneda a fer un inventari complet de tots els materials que s'exposaven a les vitrines del Museu. Per exemple: «*La vitrina N° 7 contiene; 45 fusayolas para hilar, de barro cocido, de diversas formas y tipos, de pequeñas dimensiones, algunas de ellas con dibujos y relieves varios.- 16 piezas de barro de forma rectangular, con agujeros o orificios en un lado utilizadas como pesa para hilar.- 10 bolas redonda de diversos tamaños, la mayor con diámetro no superior a 4 cms. 2 de piedra y las demás de cerámica, utilizadas como bolas de hondas.- 4 piedras utilizadas como mano de mortero.- 7 rótulas de huesos, taladradas por el centro...*» etc. etc. Com podeu veure, van fer un inventari exhaustiu, vitrina per vitrina.

L'Ajuntament, per la seva part, va demanar assessorament legal a l'advocat Joaquim Carbonell, el qual, després de consultar tota la legislació vigent de llavors sobre el tema, fa un llarg informe que conclou en aquest punt: «Y, actuando cerca de la Dirección General de Bellas Artes, existiendo precedentes legislados, PUEDE CONSEGUIRSE CONCESION ESPECIAL para que LEGALMENTE les permitan tener depositados sus piezas siempre y cuando le den figura de que son hallazgos obtenidos a iniciativa de ese Ayuntamiento y se hallen dentro de su término municipal». Com podeu veure, no era aquest el nostre cas, ja que la majoria de peces provenien dels termes veïns.

Recordo que, en una reunió de l'Ajuntament (jo, llavors, feia cosa d'un any que n'era regidor), el senyor Alcalde ens va informar de totes les gestions que ell, personalment, havia fet davant del Governador per salvar el Museu, però que no n'havia aconseguit cap resultat positiu. Sembla que l'ordre de requisar els materials venia directament des de Madrid i que el governador no hi podia fer res. El Jové em va cridar apart i d'una manera confidencial em va dir, més o menys: «mira Adolf, segons la meua manera de veure les coses, només veig un camí per salvar el Museu, i és que vosaltres d'una manera espontània (sense que això que et diré ara, no us ho hagués dit ningú) escriviu una carta directament al General Franco. Sé per experiència que sempre que s'ha fet una cosa així, els resultats han estat satisfactoris. Jo, ni com alcalde ni com a persona vinculada al Règim no ho puc fer; ho heu de fer vosaltres». Ell mateix ens va enviar a l'advocat Carbonell que ens redactés un esborrany de carta. La carta que ens va redactar, no va agradar al Jové perquè semblava poc creïble que tota aquella retòrica l'haguessin escrit uns joves pagesos. Així que, agafant aquella carta només com a punt de guia, en vam escriure una altra i la vam trametre directament al Cap de l'Estat

Teníem tan poca visió històrica (ja me'n queixava al començament d'aquestes ratlles) que, d'aquella carta, no en vam guardar còpia. Ara no puc recordar que és el que hi exposàvem, ni la data en que la vam escriure, ni qui la signava o signàvem.

Si que he trobat, però, l'esborrany que ens va fer el Carbonell; és una carta molt llarga, cinc pàgines (de les mesures d'un foli) escrites a màquina. Copio només l'encapçalament i el final, segur que la nostra devia anar en aquest to, encara que molt més curta:

«Al Excmo. Sr. JEFE DEL ESTADO,
CAUDILLO FRANCO.

MADRID.

Los que suscriben, Junta Directiva de la Agrupación Cultural «La Femosa», miembros y colaboradores de la misma, todos mayores de edad, agricultores y vecinos de Artesa de Lérida, provincia de Lérida, comparecen ante V. E. y previo solicitarle perdón por la pérdida de tiempo que comporta la lectura de este escrito, en conocimiento de que siempre ha sido paladín de las causas justas, solicitan una recta resolución a un problema, totalmente ajeno a su voluntad, planteado en relacion a los siguientes: HECHOS.

Sabemos por anticipado que merecemos no sólo la atención de V. E. sino también su protección, cualidades de que siempre ha hecho gala desde que ostenta no sólo la Jefatura del Estado, sino desde que le fué concedido algún mando, porque nos asiste la razón en nuestra causa de pedir, y esta concesión y depósito suplicado sólo irán en definitiva en beneficio de España.

Por ello,

SUPLICAMOS que se nos tenga por presentado este escrito, sirviendose admitirlo, y estimando lo solocitado se den las órdenes oportunas a quien procediera para que nuestra súplica sea una realidad.

Es lo justo que del mayor modo instamos en Artesa de Lérida a ocho de julio de mil novecientos setenta y dos.

La nostra carta, doncs, devia estar datada uns dies més tard, però no gaires, i aquest «en beneficio de España» i altres frases «patriòtiques» sembla que llavors eren obligades, però, altrament, què és el que nosaltres no hauríem fet o dit per salvar el Museu?

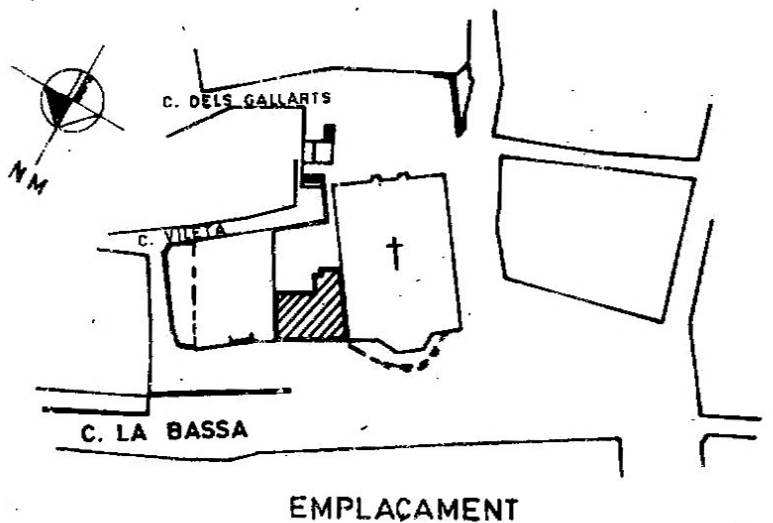
A. Còstafreda

NOTES D'HISTÒRIA D'ARTESA

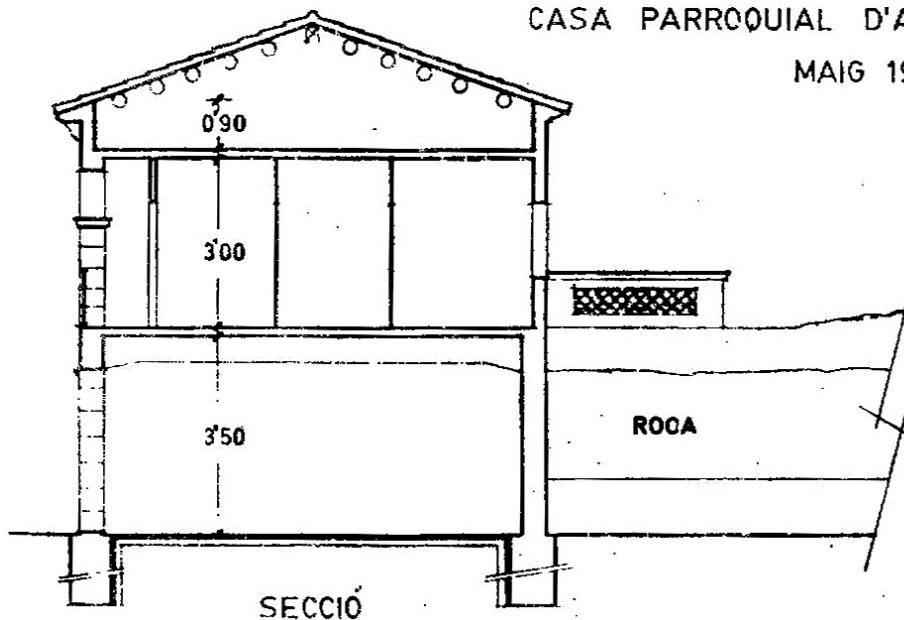
PROJECTE DE L'ANY 1956 DE CONSTRUCCIÓ D'UNA NOVA ABADIA

Ha estat tota una sorpresa la recent troballa a l'arxiu de l'arquitecte lleidatà Mariano Gomà Pujadas del projecte de construcció d'una nova casa parroquial al nostre poble, ja que no teníem cap notícia que s'hagués pres aquesta iniciativa. Desconeixem, ja que no hi ha cap constància escrita, si fou l'Ajuntament d'Artesa de Lleida o el Bisbat de Lleida qui va encarregar la redacció d'aquest projecte al senyor Mariano Gomà, ja que en aquella època era l'arquitecte tant del bisbat com de l'Ajuntament del nostre poble, intuïm, però, que fou el bisbat qui el va encarregar. Aquest projecte, que data del maig de 1956, preveia la construcció d'un edifici de nova planta al solar anexe a la paret nord de l'església parroquial, el qual en aquella època era propietat del Bisbat de Lleida i que l'any 1990 passà a titularitat de l'Ajuntament d'Artesa per mediació d'una permuta amb el bisbat i en el qual s'hi ha construït darrerament la llar del jubilat.

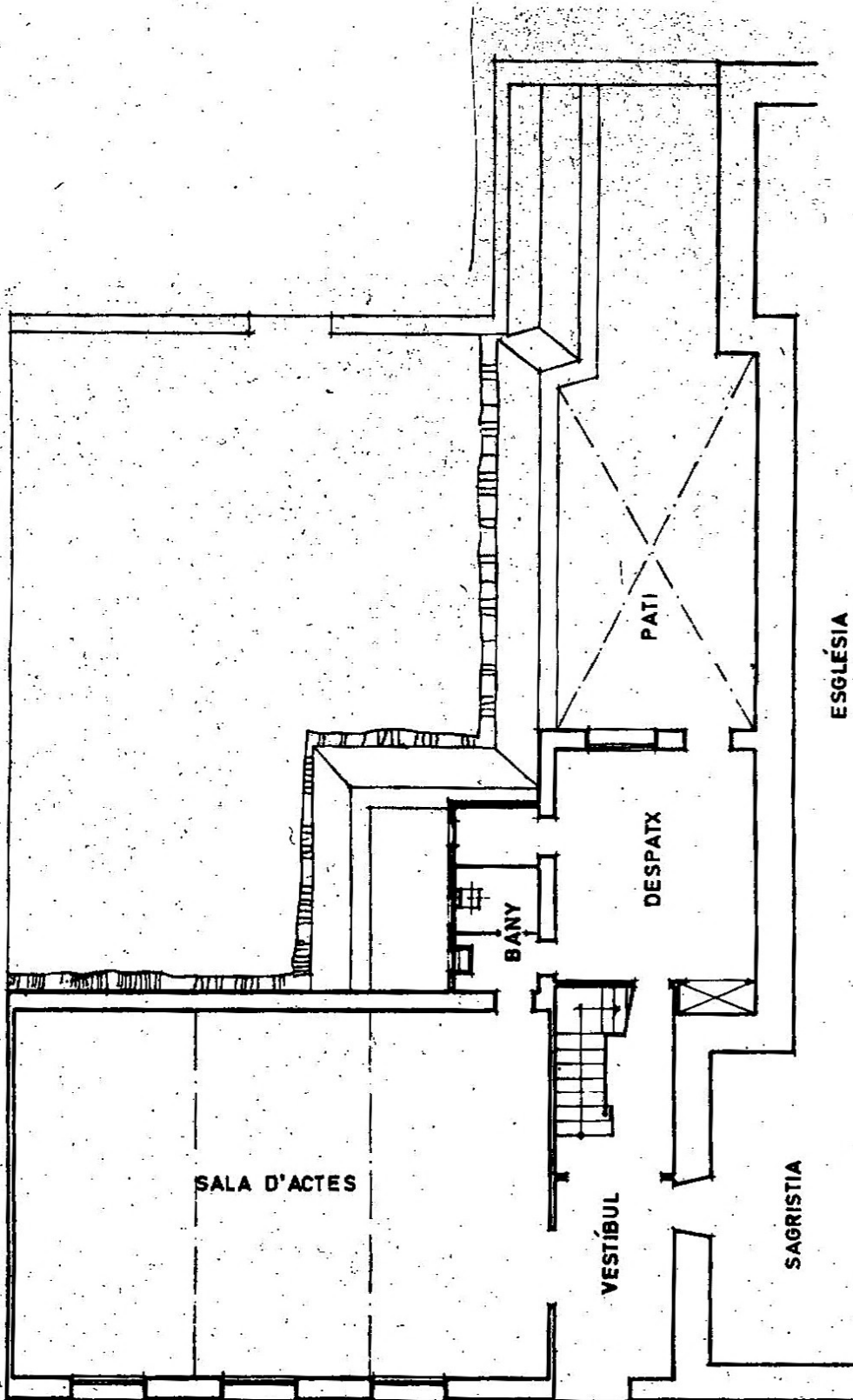
Les línies bàsiques del projecte són la construcció d'un edifici de nova planta, amb una planta baixa en la qual s'hi ubicarien els serveis de la parròquia i una primera planta o pis destinada a vivenda del rector.

CASA PARROQUIAL D'ARTESA DE LLEIDA
MAIG 1956

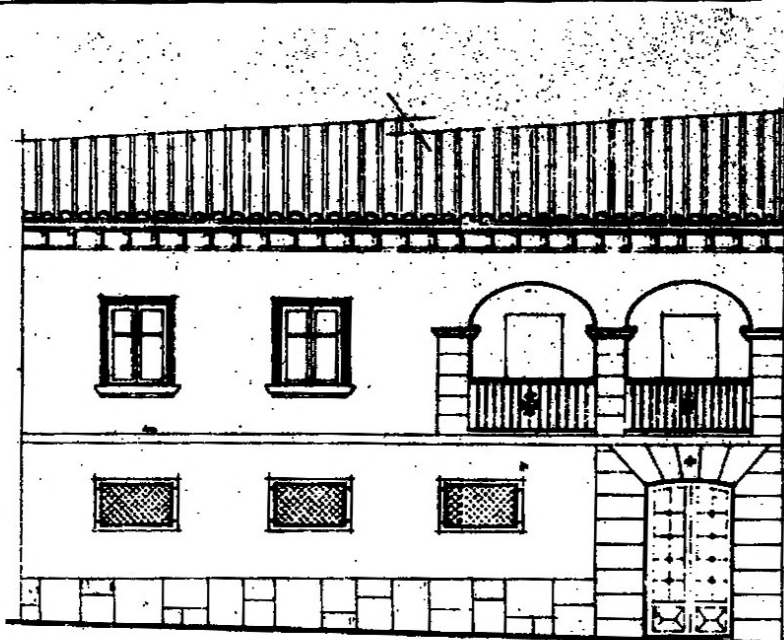

S. CONSTRUÏDA 136'43 m²

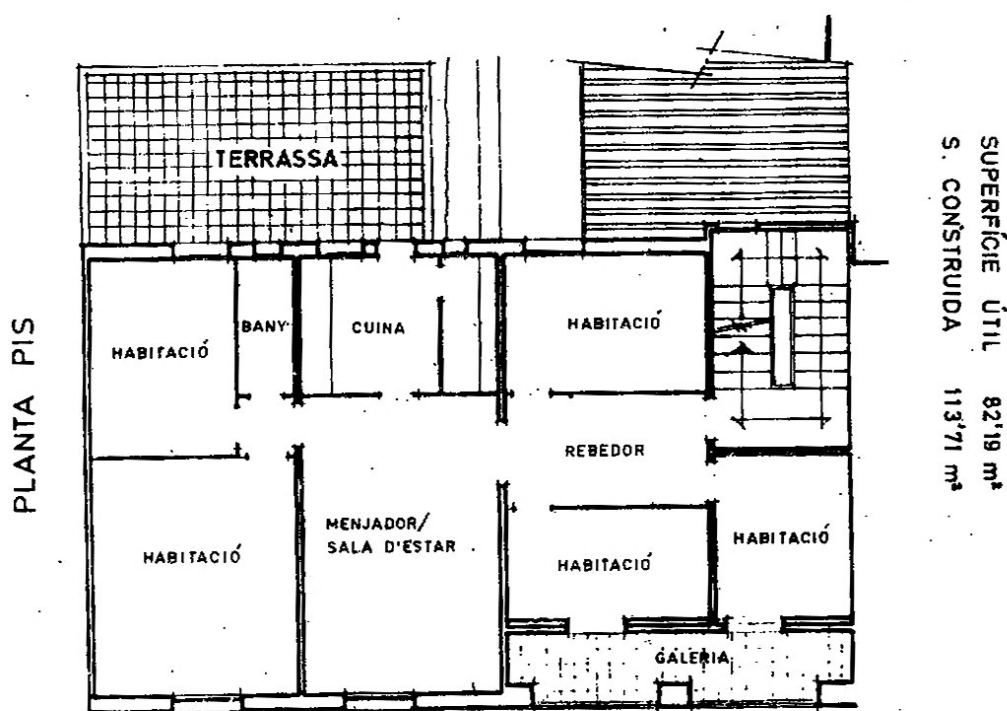

FACANA PRINCIPAL

La façana principal d'aquest nou edifici es situava al carrer d'accés a la Vileta, adosant-se la paret sud del mateix al mur de l'església, de manera que es modificava l'antic emplaçament de la rectoria, la qual tenia la façana principal al carrer de la Vileta. En l'emplaçament d'aquesta nova construcció s'aprofitava la part del solar que estava més lliure de roca i que tenia unes condicions més fàcils d'anivellament, traint-se el millor partit de les condicions topogràfiques del solar, amb l'adequació de l'edifici a la zona delimitada per la roca i adaptant-se el sostre de la planta baixa a l'altura de la roca, per la qual cosa l'altura prevista per aquesta planta era de 3.50 metres i de forma que el primer pis i la terrassa tenien el mateix nivell del carrer de la Vileta

VISTA FAÇANA PRINCIPAL

FAÇANA PRINCIPAL

A la planta baixa, amb una superfície construïda de 136,43 metres quadrats, s'hi ubicaven els serveis generals de la parròquia, com el despatx del rector, l'arxiu parroquial, una gran sala d'actes i reunions, uns lavabos i un vestíbul, pel qual s'accedia a les estances d'aquesta planta, també a la sagristia de l'església i per una escala al pis. La primera planta, com hem dit destinada a vivenda del rector, constava de cinc habitacions, un menjador-sala d'estar, una cuina, un rebost, un bany, una terrassa i una petita galeria oberta a la façana principal.

Les característiques de la construcció eren senzilles i els materials a utilitzar els normals en les cases de l'època. En el projecte es fa un èmfasi especial en el tractament de la façana principal, que per la seva relació amb la capçalera de l'església es construïa en pedra picada, ja que d'aquesta forma es pretenia que ambdues construccions guardessin una certa unitat.

El pressupost complert previst per tota la construcció era de 227.251, 19 pessetes.

Desconeixem les causes per les quals la construcció d'aquesta casa parroquial no es dugué a terme, però sí que és fàcil suposar quines foren les que motivaren l'encàrrec d'aquest projecte al Sr. Gomà. Només cal recordar que en aquella època mossèn Anton Bernat, el rector d'Artesa, vivia en una casa molt petita, avui desapareguda, situada a l'angle format pels carrers Portal i dels Gallart, propietat de la família Jové, per tant era necessari per la parròquia disposar d'una vivieda espaiosa pel rector i també de tota una sèrie d'espais per desenvolupar les diverses tasques parroquials.

L'antiga abadia, situada a l'extrem sud de la Vileta, junt a l'església, s'havia hagut d'enderrocar l'any 1919. Sembla que el motiu foren unes esquerdes que aparegueren en diverses parts de la seva estructura, causades pel moviment de les fonamentacions de l'edifici, degut que el celler i les sitges excavats a la roca s'havien omplert d'aigua, en haver-se deixat les aixetes obertes quan la casa va quedar deshabitada per la mort del rector durant l'epidèmia de la grip de l'any 1918, (cal dir que en aquella època, tot i que les cases d'Artesa tenien aigua corrent, aquesta no era contínua). L'aparició d'esquerdes, com hem dit, motivà l'enderrocament de tota la casa, enderroc que va afectar també la paret mitjanera de l'abadia amb cal Peix, la qual també havia quedat molt malmesa pel moviment de l'estructura veïna.

Josep Gallart i Fernández

SOLUCIONS DELS MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS:

1. Plantagenet. 2. Recarregues. U. 3. Ecs. Irr. Lech. 4. Charlie Brown. 5. I. Relatiu. Ia. 6. Pi. Carib. An. 7. Rissi. Sapiga. 8. Trep. Pasta. R. 9. Aa Incaic. Ar. 10. Repeu. Cigne. 11. Alenada. Nens. 12. S. Utrillo. Ut.

VERTICALS:

1. Precipitaràs. 2. Lech. Israel. 3. Rasca. Se. Peu. 4. Na. Recipient. 5. Trillar. Nuar. 6. Arriar. Ca. Di. 7. Genetista. Al. 8. Ge. Bibàsic. L. 9. Nehru. Pacino. 10. Escó. Aip. Ge. 11. T. Ewing. Annu. 12. Ulna. Arrest.

FOLKLORE

HISTÒRIES I CONTES (13)

ARTESENC

XIRIVIU, QUE SÓC VIU

Una vegada, un vidu, pare de dos fills (un xiquet i una xiqueta), es va tornar a casar. D'un començament tot anava bé, però així que la nova mestressa es va anar guanyant la confiança del seu home, les coses van començar a canviar, ja que, aquella dona, cada cop podia suportar menys els fills del seu marit; sobretot sentia un odi profund cap al xiquet, que era el més estimat del pare. Tanta tírria li va arribar a agafar que, un dia, aprofitant que el seu marit s'havia de quedar a dinar al tros, el va matar, el tallà a bocins i els colgà sota del fem de l'estable i, dolenta com era, se'n reservà un tros per a coure'l com a dinar del seu home. Un cop el bocí de carn del xiquet va estar ben cuit, el posà al pot de l'alforja, junt amb les altres viandes. Llavors, digué a la xiqueta. «té, ves al tros a portar el dinar a ton pare, i de pressa que ja és tard». La nena, sense sospitar res, agafà l'alforja, se la penjà al coll i començà a caminar cap al tros.

Ve't aquí, però, que en un revolt del camí, trobà una velleta asseguda en una pedra, i en passar pel seu davant, la velleta li preguntà on anava: «vai a portar lo dinar al meu pare» respongué la nena. La velleta, llavors li va dir: «mira, m'has de fer un favor. Tu no menjos ni una miqueta d'aquest menjar que portes al teu pare, mira com el teu pare en menja i ves arreplegant tots els ossets que ell llanço i guarda'ls dins la carmanyola. Em faràs aquest favor?». La xiqueta li va prometre que ho faria així mateix.

Un cop al tros, el seu pare s'assegué a l'ombra d'una olivera, destapà la carmanyola i es posà a menjar el dinar que la seua dona li havia preparat. «què no en vols tu?» li digué a la nena: «no no, que jo ja he dinat» li respongué aquesta. Quan el pare s'adonà que la seua filleta anava arreplegant els ossets que ell llençava li va preguntar: «per què los arroplegues los ossets?». La nena li respongué: «són pel gatet». Sense cap més pregunta, el pare s'acabà el dinar, i la nena guardà tots els ossets al pot de l'alforja i se'n tornà cap a casa.

Camí enllà, altre cop trobà la velleta, la qual, en veure-la arribar, li va preguntar: «ja has fet tot lo que t'havia demanat?, «sí, va respondre la nena, porto tots els ossets a la carmanyola». La velleta llavors li digué. « a veure, ensenya-me'ls?». La nena tragué la carmanyola de l'alforja i, amb molt de compte l'obrí per ensenyar els ossets a la velleta, però dins la carmanyola, en lloc d'ossets, hi havia un moixonet que en veure's alliberat es posà a volar, tot cantant:

La madrastra m'ha matat,
lo meu pare m'ha menjat,
la meua germaneta m'ha arroplegat.
Xiriviu, que era mort.
Xiriviu, que sóc viu.

I s'allunya volant fins a la casa de la madrastra, allí s'aturà en una finestra i es posà a cantar, una i una altra vegada:

La madrastra m'ha matat,
lo meu pare m'ha menjat,
la meua germana m'ha arroplegat.
Xiriviu, que era mort.
Xiriviu, que ja sóc viu.

La madrastra en sentir-lo anava, dient: «fora, fora, mixonot!» i l'anava esfurriant amb la granera, però l'ocellet anava volant d'una finestra a l'altra sense parar de cantar:

La madrastra m'ha matat,
lo meu pare m'ha menjat,
la meua germaneta m'ha arroplegat.
Xiriviu, que era mort.
Xiriviu, que ja sóc viu.

«Marxa, marxa, mixonot» i cop de granera va i cop de granera ve, cada vegada la madrastra es posava més nerviosa. A l'últim el moixonet li digué: «no marxaré fins que no em donos los pantalons del meu pare». «té, aquí els tens, los pantalons» i els hi llençà pel balcó. L'ocellet els agafà i marxà volant.

Ara el mixonet, s'aturà a la teulada de la casa més rica d'aquells voltants i es posà altre cop a cantar ben fort, una i una altre vegada:

La madrastra m'ha matat,
lo meu pare m'ha menjat,
la meua germaneta m'ha arroplegat.
Xiriviu, que era mort.
Xiriviu, que ja sóc viu.

Canta que cantaràs, cada cop més fort, fins que sortí l'amo de la casa a fer-lo marxar: «marxa, marxa, mixonet, que em fas mal de cap. Vés a cantar a un altre indret», però l'ocellet no parava de cantar. «Marxa ocelllet, marxa!». A l'últim, el mixonet li digué: «no marxaré fins que em donareu una bossa ben plena de monedes d'or». L'amo se'n tornà cap a dins de casa i en sortí amb una bossa plena de monedes d'or. «té, li digué, aquí la tens la bossa. Ara deixa-mos en pau!». L'ocellet agafà la bossa i se l'emportà.

Ara el mixonet s'aturà prop d'un molí de farina i altre cop es posà a cantar:

La madrastra m'ha matat,
lo meu pare m'ha menjat,
la meua germaneta m'ha arroplegat.
Xiriviu, que era mort.
Xiriviu, que ja sóc viu.

La gent del molí, també, de tant sentir-lo, l'empaitava per fer-lo marxar, però ell els digué: «no marxaré fins que no en doneu la roda de molí més grossa que tingueu». I també, per desempallegar-se d'aquell moixonet que els feia tan mal de cap, li van donar: «té, aquí la tens, i ara deixa-mos en pau!». Amb els pantalons del seu pare, la bossa plena de monedes d'or i la roda de molí, el mixonet se'n tornà a casa de la madrastra.

Aquest cop, quan hi arribà, ja hi havia la seua germana i també el seu pare que ja havia plegat de la feina. Es posà a la teulada i començà a cantar:

La madrastra m'ha matat,
lo meu pare m'ha menjat,
la meua germaneta m'ha arroplegat.
Xiriviu, que era mort.
Xiriviu, que ja sóc viu.

El pare en sentir-lo digué: «però si és la veu del meu fill!», però la madrastra anava dient que no i que no, que aquell només era un mixonot que els volia fer mal de cap emitant la veu del seu fill. Entre aquestes, la xiqueta explicà al seu pare tota la història de la velleta i de per què arreplegava els ossets que ell llençava i de com els ossets s'havien convertit en aquell ocellet. «ai pobre fillet meu, com ha degut de patir» digué el seu pare, i sortí al carrer per abraçar-lo. En aquest moment, l'ocellet li llençà els pantalons. El pare, en veure els seus pantalons, s'adonà de cop, de com s'havia deixat governar per la madrastra. Llavors sortí la germana i el mixonot li llençà la bossa plena de monedes d'or. Després sortí la madrastra i l'ocellet li deixà caure, sobre seu, la pesada roda de molí, que la deixà morta a l'acte. Un cop fet tot això, l'ocellet volà fins a l'estable, on la madrastra l'havia enterrat, i el seu pare i la seua germana el descolgaren. Tots tres es van abraçar fortament i, plorant, el pare els demanà perdó per haver-se oblidat dels seus deures de pare i els prometé que mai més els portaria una altra madrastra.

Conten que, des de llavors, el pare i els seus dos fills, van viure contents i feliços per sempre.

I conte contat, ja està acabat. Darrera la porta hi ha un plat de confits, que tota la canalla se'n llepen els dits.

A.C.

FESTA MAJOR: Campionat de tennis taula i teatre per a la canalla

